

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 4Csr/1/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 84202023
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Borovská
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2022:84202023.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok sudkyňou JUDr. Erikou Borovskou v spore žalobcu: X. D., E.. XX.XX.XXXX, G. X, XXX XX, zastúpený: WEBBER LEGAL, s.r.o., Duchnovičovo námestie 1, 080 01 Prešov, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku, takto

rozhodol:

I. Rozhodcovský rozsudok Slovenského arbitrážneho súdu, zriadeného Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z.z.p.o., so sídlom Krížna 56, Bratislava, vydaný rozhodcom JUDr. Radoslavom Semanom, PhD. dňa 07.07.2020 pod sp. zn. 101/09/19 v právnej veci žalobkyne spoločnosti PROFI CREDIT Slovakia s.r.o, Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, proti žalovanému X. D., X..Č.. XXXXXX/XXXX, I. G. X, XXX XX G., o zaplatenie 2370,48 eur s prísl., v plnom rozsahu z r u š u j e .

II. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v plnom rozsahu k rukám zástupcu žalobcu, a to spoločnosti WEBBER LEGAL, s.r.o., Duchnovičovo námestie 1, Prešov, IČO: 50 680 552, s tým, že výška tejto náhrady bude vyčíslená samostatným uznesením vyššieho súdneho úradníka po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou na tunajší súd dňa 13.11.2020 domáhal s poukazom na ust. § 45 zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 335/2014 Z.z.“) zrušenia rozhodcovského rozsudku vydaného Slovenským arbitrážnym súdom, Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z.z.p.o., so sídlom Krížna 56, Bratislava, rozhodcom JUDr. Radoslavom Semanom PhD., dňa 07.07.2020 pod sp.zn. 101/09/19, špecifikovaného bližšie vo výroku tohto rozsudku, a náhrady trov konania.

2. V odôvodnení žaloby zástupca žalobcu uviedol, že dňa 17.08.2020 bol žalobcovi doručený rozhodcovský rozsudok, ktorým rozhodcovský súd zaviazal žalobcu zaplatiť žalovanej 2.370,48 eur s príslušenstvom. V rozsudku žalobca bol poučený o možnosti domáhať sa na súde zrušenia tohto rozsudku z dôvodov uvedených v § 45 ods. 1 zákona č. 335/2014 Z.z., a to v lehote troch mesiacov odo dňa jeho doručenia. Žalobca sa žalobou v danej veci domáha zrušenia rozhodcovského rozsudku z dôvodov uvedenými v § 45 ods. 1 písm. d), e), g), i), j) a l) zákona č. 335/2014 Z.z.

3. K jednotlivým dôvodom zrušenia rozhodcovského rozsudku uviedol, že žalobca ako spotrebiteľ a žalovaná ako dodávateľ dňa 29.04.2016 uzavreli Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 85000152181 a Spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu č. 85000152181, na ktorej rozhodcovský súd založil svoju právomoc na vydanie napadnutého rozhodcovského rozsudku. Spotrebiteľská rozhodcovská zmluva

je podľa ust. § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, tzn. z dôvodu, že obsahuje ustanovenia, ktoré umožňujú, aby bol spor medzi stranami riešený v rozhodcovskom konaní bez splnenia podmienok ustanovených osobitným zákonom, neprijateľnou zmluvnou podmienkou a podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka zmluvnou podmienkou neplatnou. Uzavretie rozhodcovskej zmluvy bolo síce podľa textu vopred žalovanou pripravenej formulovanej zmluvnej dokumentácie dobrovoľné a žalobca mohol vyjadriť nesúhlas s jej uzavretím. Celá zmluvná dokumentácia však nebola dojednaná individuálne, bola vopred predformulovaná žalovanou a žalobca ako spotrebiteľ nemal absolútne žiadnu možnosť prejavíť dobrovoľnosť a vyjadriť nesúhlas, prípadne niektoré z dojednaní vylúčiť alebo zmeniť, ale len celú ju prijať alebo odmietnuť. Aby rozhodcovská zmluva bola považovaná za výsledok slobodnej vôle oboch zmluvných strán, musí mať spotrebiteľ informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a o tom, čo ktorá voľba znamená. Tieto podmienky v danej veci neboli splnené. Rozhodcovská zmluva spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho výlučne na vôli dodávateľa. O rozhodcovskú zmluvu ako neprijateľnú podmienku ide aj vtedy, ak spotrebiteľ síce podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a všeobecným súdom, ale ak by podľa tejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Konanie na rozhodcovskom súde na základe tejto neplatnej rozhodcovskej doložky v konečnom dôsledku viedlo k tomu, že žalobcovi bola odopretá ochrana, ktorú mu poskytujú ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a Smernica 93/13/EHS. V rozpore so zákonom je aj dojednanie o kreovaní rozhodcovského súdu, nakoľko v rozhodcovskej zmluve je rozhodcovský súd vopred určený a právo jeho výberu je len iluzórna.

4. Zástupca žalobcu ďalej uviedol, že žalovaná, ktorá mala v rozhodcovskom konaní postavenie žalobcu, v žalobe podanej na rozhodcovský súd neuviedla žiadne konkrétne skutkové tvrdenia o tom, kedy a ako dlh žalobcu vznikol, kedy nastala splatnosť jednotlivých splátok istiny úveru, úrokov a iných nárokov. Žaloba bola zmätočná, v priamom rozpore s ust. § 150 ods. 1, § 132 ods. 2 a § 178 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Preto rozhodcovské konanie malo pre neunesenie bremena tvrdenia žalobcu viesť k strate sporu. Na základe skutkového stavu vymedzeného žalovanou ako žalobkyňou v žalobe rozhodcovský súd mal v rozhodcovskom konaní prijať záver, že žalovaná neunesla povinnosť tvrdenia a dôkazné bremeno vo vzťahu k skutočnosti, že pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere postupovala v súlade s ust. § 7 ods. 1 a § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z., ktoré sú implementáciou Smernice 2008/48/ES. Teda, že s odbornou starostlivosťou posúdila schopnosť žalobcu ako spotrebiteľa splácať úver a že v dôsledku toho mala oprávnenie vyhlásiť predčasnú splatnosť spotrebiteľského úveru. V zmysle rozhodnutia Súdneho dvora EÚ C-679/18 súdy sú povinné ex offio skúmať existenciu porušenia povinnosti článku 5 a 8 Smernice 2008/48/ES, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa a vyvolať dôsledky porušenia tejto povinnosti. Žalovaná tiež v rozhodcovskom konaní nepreukázala splnenie zákonných podmienok pre predčasné zosplatenie celého úveru stanovených v ust. § 53 ods. 9 a ust. § 565 Občianskeho zákonníka. Listina Oznámenie o zosplatení zo dňa 17.04.2017 nespĺňa obsahové náležitosti právneho úkonu, ktorým veriteľ vyhlasuje predčasnú splatnosť celého úveru, a to uvedenie, s ktorou konkrétnou splátkou spotrebiteľ bol v omeškani.

5. Ďalej uviedol, že dohodu o odplate za spotrebiteľský úver uzatvorenú medzi žalobcom a žalovanou je potrebné považovať pre jej hrubý rozpor s dobrými mravmi za neplatnú v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka. Výška dojednanej úrokovej sadzby 22,96 % p.a. presahuje priemernú ročnú úrokovú sadzbu pre dané obdobie pre obdobné spotrebiteľské úvery, ktorá bola 8,81 %, a to 2,61 - násobne, resp. o 14,15 percentuálneho bodu ročne. Úroková sadzba za obdobie dojednaných 42 mesiacov tak presahuje priemernú úrokovú sadzbu o 26,57 percentuálnych bodov. Na podporu svojho názoru poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 17Co 122/2017. Spotrebiteľský úver poskytnutý v danej veci je aj pre absenciu náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyžadovaných ust. § 9 ods. 2 písm. k), l), a f) zákona 129/2010 Z.z. potrebné považovať za úver bez úrokov a bez poplatkov (absencia predpokladov pre výpočet RPMN, výšky, počtu a termínov splátok, nesprávne uvedenie doby trvania zmluvy). Taktiež dojednanie o zmluvnej pokute vo výške 0,04 % denne samostatne, a aj v kumulácii s úrokmi s omeškania, je potrebné považovať za rozporné so zákonom a s dobrými mravmi.

6. Žalobca spolu so žalobou predložil súdu rovnopisy žaloby podanej žalovanou na rozhodcovský súd datovanej dňom 12.09.2019 o zaplatenie 2.370,48 eur s prísl., spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy č. 8500152181 a zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 8500152181.

7. Uznesením zo dňa 29.12.2020 č.k. 4Csr 1/2020-30 súd v súlade s § 167 ods. 2 Civilného sporového poriadku doručil žalovanej žalobu s prílohami na vyjadrenie v lehote 15 dní od doručenia uznesenia. Zástupca žalovanej na výzvu reagoval podaním zo dňa 28.01.2021, ktorým navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Argumentoval, že spotrebiteľská rozhodcovská zmluva bola v danej veci uzavretá v súlade s podmienkami a pravidlami upravenými ust. § 3 ods. 3 zákona č. 335/2014 Z.z. Poprel tvrdenie zástupcu žalobcu, že žalobca zmluvu musel uzavrieť. Ide o všeobecné a paušálne tvrdenia žalobcu, skutkovo nijako nekonkretizované. V prípade pravdivosti tohto tvrdenia je potom nezrozumiteľné, prečo žalobca po prijatí úveru uzavretie rozhodcovskej zmluvy nenamietol a nevyužil právo odstúpiť od nej, resp. prečo tvrdenie neuplatnil v rozhodcovskom konaní, ale až v žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Zákon č. 335/2014 Z.z. neupravuje možnosť spotrebiteľa rozhodcovskú zmluvu jednostranne ukončiť. Podmienkou platnosti zmluvy preto nemôže byť možnosť spotrebiteľa zmluvu kedykoľvek ukončiť. Možnosť odstúpenia žalobcu od zmluvy bola v danej veci dojednaná nad rozsah zákona a vyjadruje skutočnosť, žalobca zmluvu uzavrel dobrovoľne, nakoľko mohol úver načerpať a potom sa rozhodnúť zmluvu ukončiť odstúpením bez akéhokoľvek vplyvu na ďalšiu existenciu úverového vzťahu. Uzavretie rozhodcovskej zmluvy nebolo teda nijako viazané na uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Rozhodcovská zmluva tiež nijako neobmedzuje právo spotrebiteľa obrátiť sa na všeobecný súd. Pre prípad, že žalobu podáva proti spotrebiteľovi dodávateľ, zákon č.335/2014 Z.z. upravuje osobitné pravidlá, ako napr. poučenie spotrebiteľa pri iniciovaní sporu proti nemu (vzor prílohy).

8. Poprel tiež tvrdenia žalobcu, že žalovaná neposúdila s odbornou starostlivosťou jeho schopnosť splácať úver a tým porušila povinnosti uložené jej ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. Uviedol, že žalobca v žiadosti o úver zo dňa 29.04.2016 uviedol, že je slobodný, má stredoškolské vzdelanie, výšku svojho priemerného príjmu 515,16 eur a výšku výdavkov 204 eur. Žalobca žalovanej predložil doklad o príjme za tri mesiace pred podaním žiadosti, teda január - marec 2016, ktorým bol jeho priemerný príjem vo výške 515,16 overený. Z nebankového registra klientskych informácií (NRKI) žalovaná dňa 29.04.2016 zistila existenciu jedného záväzkového vzťahu žalobcu u splátkovej spoločnosti s výškou mesačnej splátky 146 eur a jedného záväzkového vzťahu u kreditných kariet vo výške 63 eur. Pri kontokorentných úveroch a kreditných kartách sa do sumy záväzkov započítavajú 3 % zo schválených povolených prečerpaní a limitov kreditných kariet. Žalovaná do mesačných záväzkov znižujúcich sumu disponibilný príjem žalobcu zohľadnila sumu 231,50 eur (146 eur + 63 eur + 22,50 eur), čo je vyššia suma, než uviedol žalobca v žalobe (204 eur). Pri kreditnej karte namiesto 3 % z úverového rámca zohľadnila celý nesplatený záväzok. Po odpočítaní sumy životného minima na jednu plnoletú osobu vo výške 198,09 eur tak ostala suma 85,57 eur, čo postačovalo na úhradu splátky vo výške 69,72 eur. Ako dôkazy v konaní označila a spolu s podaním predložila žiadosť o spotrebiteľský úver zo dňa 29.4.2016, doklady o mzde žalobcu za 01/2016, 02/2016, 03/2016 a informácie z NRKI zo dňa 09.04.2016.

9. Vo vzťahu k predčasnému zosplateniu spotrebiteľského úveru poukázal na obsah písomného oznámenia žalovanej o zosplatení zo dňa 17.04.2017, ktoré obsahuje oznámenie, že žalobca bol v omeškani s úhradou splátok č. 9,10,11. Uviedol, že toto oznámenie bolo žalobcovi riadne doručené dňa 21.4.2017. Ako dôkazy označil a predložil v prílohe podania oznámenie o zosplatení a poštovú doručenkú. Poukázal na nezájem žalobcu ani po oznámení úver splácať s tým, že žalobca napriek tomu, že prijal sumu 2.000 eur, uhradil len 557,76 eur.

10. K neplatnosti dohody o odplate za úver poukázal na ust. § 1 , § 1a a § 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Zb. Podľa § 1 tohto nariadenia na účely stanovenia najvyššej prípustnej výšky odplaty sa použije priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy úveroch zverejnená podľa osobitného predpisu, naposledy v čase predchádzajúcom uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy. V deň uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere v danej veci, tzn. 29.04.2016, platili údaje zverejnené za IV. kalendárny štvrťrok 2015, pretože tie boli zverejnené 29.01.2016. Údaje o priemerných hodnotách ročnej percentuálnej miery nákladov za I. štvrťrok 2016 boli síce zverejnené dňa 29.04.2016, ale podľa § 1 ods. 4 nariadenia vlády č. 87/1995 Zb. sa stali aplikovateľnými až do prvého dňa po ďalšom zverejnení uvedených údajov, čo bolo dňa 29.07.2016. Relevantným údajom tak v danej veci je údaj 12,46 % a maximálna prípustná odplata bola 24,92 %, ktorá nebola prekročená (odplatu tvoria len úroky). Ako dôkaz poukázala na súhrnné informácie o údajoch o novoposkytovaných spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk za I. štvrťrok 2016.

11. Nesúhlasil tiež s tvrdením žalobcu, že spotrebiteľský úver v danej veci je pre absenciu náležitostí zmluvy potrebné považovať za úver bez úrokov a bez poplatkov. Tvrdil, že zmluva má všetky náležitosti vyžadované zákonom. Navrhol, aby súd vyžiadal rozhodcovský spis z rozhodcovského súdu.

12. Uznesením zo dňa 12.05.2021 č.k. 4Csr 1/2020-69 súd podľa § 167 ods. 3 Civilného sporového poriadku vyzval žalobcu na vyjadrenie k vyjadreniu žalovanej k žalobe v lehote 15 dní od jeho doručenia. Zástupca žalobcu na výzvu súdu reagoval podaním zo dňa 14.06.2021, ktorým trval na podanej žalobe v celom rozsahu. V podaní uviedol, že žalovaná absolútne opomína celý koncept formulárovej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, vopred ňou pripravenej ako veriteľom, ktorý spočíva v tom, že žalobca nemohol akokoľvek do jej znenia zasahovať alebo jej obsah ovplyvniť, ale len ako celok ju prijať. Poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-110/2014, v zmysle ktorého aj spotrebiteľ odborne informovaný (ako napr. advokát) je vo vzťahu s dodávateľom slabšou zmluvnou stranou pre absenciu vyjednávacej sily pri takejto formulárovej zmluve a požíva spotrebiteľskú ochranu.

13. K postupu žalovanej s odbornou starostlivosťou posúdiť pred uzavretím zmluvy bonitu žalobcu uviedol, že aj rozhodcovský súd mal ex offio preskúmať splnenie povinností stanovených ust. § 7 ods. 1 v spojení s ust. § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z., pričom z uplatnených prostriedkov procesného útoku mal nevyhnutne prísť k záveru, že žalovaná splnenie týchto povinností v rozhodcovskom konaní nepreukázala. Skutkové tvrdenia, ktoré žalovaná v tomto smere uviedla vo vyjadrení k žalobe v danej veci, mala žalovaná uviesť v rozhodcovskom konaní, čo neučinila, a tieto skutočnosti tak neboli predmetom prieskumu rozhodcovského súdu. Podľa § 140 ods. 2 Civilného sporového poriadku ide o doplnenie rozhodujúcich skutočností a neprípustnú zmenu žaloby v danej veci, a ktorú by súd nemal prihliadať (§ 294 Civilného sporového poriadku). Poukázal na rozhodnutie Okresného súdu Kežmarok, sp.zn. 8Csp 39/2016 zo dňa 05.09.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.03.2018 sp.zn. 11Co 110/2018. Z dôvodu právnej istoty v rámci procesnej obrany uviedol, že žalovaná síce realizovala zisťovanie z databázy NBKI, avšak nerealizovala zisťovanie v bankovom sektore, a tieto informácie ani nebrala do úvahy pri overovaní bonity žalobcu. Navyše, žalovaná nezohľadnila iné výdavky žalobcu v jeho bežnom živote. Povinnosť posúdiť schopnosti spotrebiteľa splácať úver je mimoriadne dôležitá povinnosť veriteľa, ktorý spotrebiteľský úver poskytuje, čo vyplýva z ustanovení Smernice 2008/48/ES a súdnej judikatúry, napr. rozsudku Súdneho dvora EÚ C-565/12 zo dňa 27.03.2014 (bod 40 až 45), rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33 Cdo 2178/2018 -77 zo dňa 25.07.2018, rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky zo dňa 01.04.2015 sp. zn. 1As 30/2015.

14. Aj vo vzťahu k vyhláseniu predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru a predloženým dôkazom poukázal na to, že ide o nové skutkové tvrdenia a dôkazy žalovanej a neprípustnú zmenu žaloby podanej žalovanou v rozhodcovskom konaní, na ktoré súd nemôže prihliadať v konaní v danej veci. Zotrval na tvrdení, že žalovaná predčasnú splatnosť úveru nevyhlásila platne, to jednak z dôvodu nesplnenia zákonných podmienok uvedených v ust. § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka, jednak z dôvodu nesplnenia povinnosti veriteľa upravených v § 7 v spojení s § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z.. Oznámenie o zosplatnení zo dňa 17.04.2017, ktoré obsahuje sumu neuhradených splátok spolu 209,16 eur a aktuálne omeškanie najstaršej splatnej splátky 75 dní, je neurčitým právnym úkonom.

15. Vo vzťahu k neplatnosti dohody o odplate za úver poukázal na rozdiel medzi úrokom a ročnou percentuálnou mierou nákladov (ďalej len „RPMN“). RPMN je veličina, ktorá zohľadňuje tzv. celkové náklady spotrebiteľského úveru, pričom úrok je len jednou zložkou RPMN. Pokiaľ žalovaná tvrdí, že jedinou odplatou podľa zmluvy boli úroky, je namieste otázka, prečo sú hodnoty týchto ukazovateľov v zmluve uvedené rozdielne, hodnota RPMN vo výške 25,40 % a úroková sadzba úveru vo výške 22,96 % p.a. Vychádzajúc z tvrdení žalovanej, že jedinou zložkou odplaty boli úroky, je plne namieste porovnávať priemernú ročnú úrokovú sadzbu poskytovateľov úverov v relevantnom období s ročnou úrokovou sadzbou podľa zmluvy tak, ako je to uvedené v žalobe. V zmluve dojednanú úrokovú sadzbu, ktorá prevyšuje priemernú úrokovú sadzbu za dané obdobie pre obdobné úvery 2,61 násobne, resp. o 14,15 percentuálnych bodov, je potrebné považovať za neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi. Judikatúra neraz správne vyhodnotila kritéria najvyššej prípustnej odplaty za úver, avšak pri následnom teste súladu s dobrými mravmi úverové zmluvy neobstáli.

16. Vo vzťahu k bezúročnosti a bezodplatnosti spotrebiteľského úveru poukázal na závery prijaté súdom v rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne č.k. 27CoCsp 54/2020 - 106 zo dňa 17.03.2021.

17. Uznesením zo dňa 13.9.2021 č.k. 4Csr 1/2020-96 súd podľa § 167 ods. 4 Civilného sporového poriadku vyzval žalovanú na vyjadrenie k vyjadreniu žalobcu v lehote 15 dní od jeho doručenia. Žalovaná na výzvu súdu nereagovala.

18. Súd spor prejednal a rozhodol na pojednávaní konanom dňa 15.03.2022 v neprítomnosti zástupkyne žalovanej, u ktorej doručenie predvolania mal riadne vykázané a ktorá svoju neúčasť ospravedlnila hospodárnosťou konania a epidemiologickou situáciou a vyslovila súhlas s pojednávaním a rozhodnutím v jej neprítomnosti. Zástupca žalobcu na pojednávaní v celom rozsahu trval na žalobe a neskorších vyjadreniach. Namietal, že žalovaná do dnešného dňa neuviedla žiadne tvrdenia o tom, ako skúmala záväzky žalobcu v bankovom sektore. Žalovaná uviedla, že záväzky žalobcu v čase uzatvárania zmluvy boli vo výške 231,50 eur. V čase uzatvárania zmluvy žalobca však splácal aj ďalšie úvery nešpecifikované žalovanou. Predložil súdu zmluvu o úvere uzavretú žalobcom s Prvou stavebnou sporiteľňou a.s. č. 2942285 3 01 zo dňa 05.11.2013 s tvrdením, že výška mesačnej splátky tohto úveru predstavovala 205,35 eur a zmluvu o úvere uzavretú žalobcom so spoločnosťou Cetelem Slovensko a.s. zo dňa 27.11.2015 s tým, že výška mesačnej splátky tohto úveru predstavovala 119,34 eur. Uviedol, že ďalší záväzok žalobcu, ktorý žalovaná nezahrnula do záväzkov, bol záväzok zo zmluvy o kreditnej s úverovým limitom 300 eur a výškou mesačnej splátky 15 eur. Spolu so splátkou, ktorú mal žalobca u žalovanej vo výške 69,72 eur mesačne, záväzky tak predstavovali 409,49 eur, a to bez zarátania záväzkov uvádzaných samotnou žalovanou. To svedčí o skutočnosti, že žalobca ako spotrebiteľ bol predĺžený a že došlo k porušeniu povinnosti konať s odbornou starostlivosťou zo strany žalovanej ako veriteľa. Poukázal na judikatúru Súdneho dvora EÚ, a to na rozsudok C-449/13. Súd na tomto pojednávaní vyhlásil rozsudok, ktorým žalobe vyhovel a napadnutý rozhodcovský rozsudok zrušil v plnom rozsahu. K dôvodom zrušenia rozhodcovského rozsudku súd uvádza:

19. Z obsahu spisu Slovenského arbitrážneho súdu zriadeného Asociáciou arbitrážnych súdov z.z.p.o. so sídlom Krížna 56, 821 08 Bratislava (ďalej len „rozhodcovský súd“) sp.zn. 101/09/19 súd zistil, že tento rozhodcovský súd dňa 07.07.2020 vydal pod sp.zn. 101/09/19 rozhodcovský rozsudok, ktorým uložil žalobcovi zaplatiť žalovanej 2.370,48 Eur, zmluvnú pokutu vo výške 0,04 % denne a úroky z omeškania vo výške 0,4 % ročne tak, ako to vyplýva z výroku tohto rozsudku, náhradu nákladov spojených s mimosúdnym uplatnením pohľadávky vo výške 163,26 eur, trovy rozhodcovského konania vo výške 32,40 eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 266,52 eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (ďalej už len „rozhodcovský rozsudok“). Podľa poštových doručeníek v spise rozhodcovský rozsudok bol žalovanej ako žalobkyni v tomto rozhodcovskom konaní doručený dňa 20.07.2020 a žalobcovi v procesnom postavení žalovaného v tomto rozhodcovskom konaní dňa 17.08.2020.

20. Z obsahu rozhodcovského rozsudku vyplýva, že rozhodcovský rozsudok bol vydaný v spore posúdenom rozhodcovským súdom ako spotrebiteľský spor, a to v spotrebiteľskom spore medzi sporovými stranami vyplývajúcom zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 8500152181 zo dňa 29.04.2016 (ďalej už len „zmluva o úvere“). Rozhodcovský súd konanie v spore začal na základe žaloby podanej žalovanou na rozhodcovský súd dňa 25.09.2019. V konaní rozhodcovský súd postupoval podľa zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinnom od 01.01.2015 (ďalej už len „Zákon o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní“). Na právne vzťahy medzi stranami založené zmluvou o spotrebiteľskom úvere aplikoval zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom v čase uzavretia tejto zmluvy o úvere (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“).

21. Podľa § 46 ods. 1 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote troch mesiacov odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi spotrebiteľského rozhodcovského konania.

22. Podľa § 45 ods.1 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou proti druhému účastníkovi na súde domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku, ak

a) účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania nemal spôsobilosť uzavrieť spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu,

- b) účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania nebol riadne upovedomený o ustanovení rozhodcu alebo o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní alebo mu nebolo umožnené sa zúčastniť na spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní,
- c) rozhodcovským rozsudkom sa rozhodol spor, ktorý spotrebiteľská rozhodcovská zmluva nepredvídala, alebo sa ním rozhodlo o veci, ktorá je podľa tohto zákona vylúčená zo spotrebiteľského rozhodcovského konania,
- d) stály rozhodcovský súd nebol ustanovený v súlade s týmto zákonom, v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa nepostupovalo v súlade s ustanoveniami tohto zákona a uvedený nedostatok mohol mať vplyv na výsledok sporu,
- e) spotrebiteľská rozhodcovská zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 3 alebo je tu iný dôvod neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy,
- f) stály rozhodcovský súd nenariadil ústne pojednávanie, hoci spotrebiteľ jeho nariadenie navrhoval podľa § 34 ods. 2 a z okolností uvedených v návrhu na nariadenie ústneho pojednávania vyplývala potreba jeho nariadenia najmä z dôvodu, že bez ústneho pojednávania sa nebolo možné vysporiadať s návrhmi a tvrdeniami spotrebiteľa, a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,
- g) v konaní nebol správne zistený skutkový stav tým, že stály rozhodcovský súd nesprávne vyhodnotil predložené dôkazy, nevykonal navrhované dôkazy alebo neumožnil spotrebiteľovi predložiť dôkazy, a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,
- h) vo veci rozhodoval zaujatý rozhodca,
- i) stály rozhodcovský súd rozhodol v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa, 17) a toto porušenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,
- j) rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka spotrebiteľského rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je svojou povahou objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom,
- k) výkon rozhodcovského rozsudku by bol v rozpore s verejným poriadkom Slovenskej republiky,
- l) rozhodcovský rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

23. Podľa § 45 ods. 3 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní súd v konaní o žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku vždy preskúma, či sú dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa ods. 1 písm. c), e) a i) až l). Ak sa dôvod zrušenia rozhodnutia vzťahuje len na časť rozhodcovského rozsudku, súd zruší rozhodcovský rozsudok len v dotknutej časti, ak je dotknutá časť možné oddeliť od nedotknutej časti výroku rozhodcovského rozsudku.

24. Rozhodcovský rozsudok bol žalobcovi doručený dňa 17.08.2020. Žalobu o zrušenie tohto rozhodcovského rozsudku žalobca podal na tunajší súd dňa 13.11.2020. Súd preto prijal záver, že žalobca žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku v danej veci podal v zákonnej prekluzívnej lehote troch mesiacov a žalobu vecne prejednal.

25. Dôvody pre zrušenie rozhodcovského rozsudku zástupca žalobcu vymedzil tak, že rozhodcovský rozsudok žiadal zrušiť z dôvodov uvedených v 45 ods. 1 písm. d), e), g), i), j) a l) Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Keďže podľa cit. § 45 ods. 3 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní súd v konaní o žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku vždy (ex offio) preskúma, či sú dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa ods. 1 písm. c), e) a i) až l), súd sa okrem dôvodov vymedzených zástupcom žalobcu zaoberal v predmetnom spore najprv ex offio aj dôvodom na zrušenie rozhodcovského rozsudku uvedeným v § 45 ods. 1 písm. c) Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, tzn. skúmaním, či rozhodcovským rozsudkom nebol rozhodnutý spor, ktorý spotrebiteľská rozhodcovská zmluva nepredvídala, alebo sa ním nerozhodlo o veci, ktorá je podľa tohto zákona vylúčená zo spotrebiteľského rozhodcovského konania.

26. Podľa § 1 ods. 2 veta prvá Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní podľa tohto zákona možno rozhodovať len spotrebiteľské spory, ohľadom ktorých možno uzatvoriť dohodu o urovaní, vrátane sporov o určenie, či tu právo a lebo právny vzťah je, alebo nie je.

27. Podľa § 1 ods. 3 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní nemožno rozhodovať spory o vzniku, zmene alebo zániku vlastníckeho práva a iných vecných práv k nehnuteľnostiam, spory o osobnom stave, spory súvisiace s núteným výkonom rozhodnutí a spory, ktoré vznikli v priebehu alebo súvisia s konkurzným konaním.

28. Podľa § 2 ods. 1 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní spotrebiteľským sporom je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou. Spotrebiteľské spory môžu byť v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní rozhodované len na základe spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy podľa § 3 a len spotrebiteľská rozhodcovská zmluva podľa § 3 môže založiť právomoc stáleho rozhodcovského súdu v spotrebiteľských veciach.

29. Podľa § 3 ods. 1 veta prvá Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní spotrebiteľská rozhodcovská zmluva je dohoda medzi dodávateľom a spotrebiteľom o tom, že spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú zo spotrebiteľskej zmluvy alebo s touto spotrebiteľskou zmluvou súvisia, rozhodne v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní určený stály rozhodcovský súd zapísaný v zozname podľa § 18 a určený v tejto spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluve.

30. Cit. ust. § 1 ods. 2 a ods. 3 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní pozitívne a negatívne vymedzujú, aké spory možno a aké spory nemožno rozhodovať v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní (tzv. objektívna arbitrabilita). Cit. ust. § 2 ods. 1 a § 3 ods. 1 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní zároveň stanovujú, že spotrebiteľská rozhodcovská zmluva ako dohoda medzi dodávateľom a spotrebiteľom musí vždy obsahovať vymedzenie spotrebiteľskej zmluvy, resp. spotrebiteľských zmlúv, spory z ktorých rozhodne v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní určený stály rozhodcovský súd (tzv. subjektívna arbitrabilita).

31. Rozhodcovským rozsudkom bol v danej veci v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní rozhodnutý spor o peňažné plnenie vyplývajúce zo „Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 8500152181“ zo dňa 29.04.2016 (ďalej už len „zmluva o spotrebiteľskom úvere“), ktorý cit. ust. Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní z rozhodovania v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní nevylučujú, nakoľko ide o spor, v ktorom je možné uzavrieť dohodu o urovnaní, pričom nejedná sa o žiaden zo sporov negatívne vylúčených zákonom z rozhodcovského konania. Podľa obsahu listiny označenej ako „Spotrebiteľská rozhodcovská zmluva č. 8500152181“ zo dňa 29.04.2016 žalobca uzavrel so žalovanou rozhodcovskú zmluvu podľa § 3 Zákona o rozhodcovskom konaní, podľa ktorej o.i. akékoľvek spory, nezrovnalosti alebo nároky vyplývajúce alebo súvisiace s ustanoveniami zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorej číslo je aj číslom rozhodcovskej zmluvy, budú riešené v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní alebo cestou príslušného súdu v súdnom konaní (ďalej len „rozhodcovská zmluva“).

32. Vzhľadom na uvedené zistenia súd prijal záver, že v danej veci neexistuje dôvod na zrušenie napadnutého rozhodcovského rozsudku uvedený v § 45 ods. 1 písm. c) Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, spočívajúci v skutočnosti, že napadnutým rozhodcovským rozsudkom by bol rozhodnutý spor, ktorý rozhodcovské zmluvy nepredvídali, alebo sa ním rozhodlo o veci, ktorá je podľa tohto zákona vylúčená zo spotrebiteľského rozhodcovského konania.

33. Ako prvé dva dôvody na zrušenie napadnutého rozhodcovského rozsudku žalobca uviedol dôvod uvedený v § 45 ods. 1 písm. d) Zákona o rozhodcovskom konaní, tzn. že stály rozhodcovský súd nebol ustanovený v súlade s týmto zákonom, v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa nepostupovalo v súlade s ustanoveniami tohto zákona a uvedený nedostatok mohol mať vplyv na výsledok sporu, a dôvod uvedený v § 45 ods. 1 písm. e), tzn. že spotrebiteľská rozhodcovská zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 3 alebo je tu iný dôvod neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy.

34. Podľa čl. 6 ods. Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „Smernica Rady 93/13/EHS“) členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa, a aby zmluva bola podľa týchto podmienok záväzná pre strany, ak je jej ďalšie existencia možná bez nekalých podmienok.

35. Podľa čl. 2 písm. a) Smernice Rady 93/13/EHS „nekalé podmienky“ znamenajú zmluvné podmienky definované v čl. 3.

36. Podľa čl. 3 ods. 1 a 3 Smernice Rady 93/13/EHS zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v

právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmlúv, ku škode spotrebiteľa. Príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

37. Podľa ods. 1 písm. q) Prílohy Smernice Rady 93/13/EHS za nekalé sa môžu považovať podmienky, ktorých zmyslom alebo účinkom je neposkytnúť spotrebiteľovi právo alebo mu brániť v uplatňovaní práva podať žalobu alebo podať akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou, nevhodne obmedzovať prístup k dôkazom alebo ukladať mu povinnosť dôkazného bremena, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, malo spočívať na inej zmluvnej strane.

38. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinného do 29.04.2016, tzn. v čase dojednaní rozhodcovskej zmluvy stranami (ďalej len „Občiansky zákonník“) spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

39. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

40. Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

41. Podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

42. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

43. Ako cit. úprava práva Európskeho spoločenstva či už priamo aplikovateľného alebo subsidiárneho charakteru, tak aj samotné cit. ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka v zásade nevylučujú dojednanie rozhodcovskej zmluvy vo veciach spotrebiteľských zmlúv, teda dojednanie, že spory, ktoré vzniknú v určenom spotrebiteľskom zmluvnom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní. Naopak, právna úprava Európskeho spoločenstva predpokladá využitie zmluvného dojednaného alternatívneho riešenia sporov, vrátane možnosti riešenia sporov rozhodcami aj v spotrebiteľských veciach. Je však vždy vecou vnútroštátneho súdu posúdiť, či rozhodcovská zmluva v danom konkrétnom prípade v spotrebiteľskej veci je alebo nie je neprijateľnou (nekalou) podmienkou.

44. Súd v danej veci preskúmal rozhodcovskú zmluvu a dospel k záveru, že rozhodcovskú zmluvu v danom prípade je dôvodné považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, a teda za neplatnú, a že je tu dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 45 ods. 1 písm. e) Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. K dôvodom neplatnosti rozhodcovskej zmluvy súd uvádza:

45. Rozhodcovská zmluva bola uzavretá v rovnaký deň ako zmluva o spotrebiteľskom úvere formou osobitnej formulárovej zmluvy, technicky oddelenej od zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Obe zmluvy boli zachytené na samostatných listinách a žalobcom na týchto samostatných listinách osobitne aj podpísané. Tento technicky oddelený spôsob uzavretia rozhodcovskej zmluvy však nič nemení na skutočnosti, že rozhodcovská zmluva má charakter typickej štandardnej formulárovej zmluvy, ktorá nebola dojednaná individuálne, nakoľko žalobca ako spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť jej obsah. Podľa cit. ust. § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenie sa totiž nepovažuje také, s ktorými mal spotrebiteľ síce možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ale nemohol ovplyvniť jeho obsah. Vychádzajúc z § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka bolo na žalovanej, aby v danom prípade, kedy rozhodcovská zmluva vyplýva iba z textu štandardne vopred pripraveného formulára zmluvy preukázala, že ako zmluvná podmienka bola vyjednaná individuálne, čo žalovaná nepreukázala. Žalobca ako spotrebiteľ teda pristúpil na dodávateľom vopred pripravenú vzájomne

nevyjednanú a ním neovplyvnenú podmienku obsiahnutú v zmluvnom dodávateľom vopred pripravenom formulári.

46. Účelom rozhodcovskej zmluvy je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu zmluvných strán rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorú zmluvné strany takúto právomoc delegujú. Rozhodcovská zmluva má preto osobitý význam, nakoľko v prípade sporu súkromná osoba rozhodne o právach a právom chránených záujmoch a povinnostiach zmluvných strán a založí nový kvalifikovaný záväzok z pôvodnej zmluvy. Keďže sa tak stane v súkromnom právnom procese, požiadavka na rešpektovanie princípov súkromného práva rozhodcom, vrátane princípu dobrých mravov, je plne opodstatnená. Vznik rozhodcovskej zmluvy si preto vyžaduje osobitné individuálne vyjednanie uzavrieť takúto rozhodcovskú zmluvu. Ak rozhodcovská zmluva v spotrebiteľskej veci nebola osobitne vyjednaná alebo vyplýva iba zo štandardnej formulárovej zmluvy pripravenej dodávateľom vopred na tlačive, v nerovnovážnom spotrebiteľskom vzťahu je plne na mieste obava, že spotrebiteľ ako slabšia strana si svoj osud v tak závažnej veci, ako neskorší rozhodcovský proces nedokáže náležite zvážiť, že rozhodcovskú zmluvu uzavrie bez tohto, aby ako slabšia zmluvná strana vôbec poznal a uvedomil si tzv. pravidlá arbitráže (porovnaj napr. nález ÚS ČR sp. zn. IV. ÚS 174/02).

47. Preto ak rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom má byť akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Z rozhodcovskej zmluvy žiadne informácie o rozdieloch medzi riešením sporu pred rozhodcovským súdom a všeobecným súdom nevyplývajú. Dôkazom opaku nie sú ani ust. čl. 2., čl. 5 a poučenie podľa Prílohy č. 1 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, ktorého text je včlenený do obsahu rozhodcovskej zmluvy. Čl. 2. rozhodcovskej zmluvy obsahuje iba formálne vyhlásenie žalovanej ako veriteľa o tom, že: „...uzatvorenie tejto spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy nie je podmienkou uzatvorenia a vykonania Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 8500152181 uzavretej medzi veriteľom a dlžníkom dňa 26.04.2016,“ a že „Dlžník nie je povinný prijať návrh tejto rozhodcovskej zmluvy zo strany veriteľa, pričom vyhlasuje, že o tejto skutočnosti bol veriteľom jasne a zrozumiteľne informovaný“. Čl. 5. rozhodcovskej zmluvy obsahuje poučenie spotrebiteľa o dôsledkoch uzavretia rozhodcovskej zmluvy tak, že: „Táto spotrebiteľská rozhodcovská zmluva neobmedzuje právo dlžníka obrátiť sa na súd. Dlžník sa napriek tejto spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluve môže domáhať svojho práva podaním žaloby na súd a veriteľ ani jeho právny nástupca sa nemôžu účinne dovolávať nedostatku právomoci súdu podľa osobitného predpisu, ibaže sa vo veci už skôr začalo spotrebiteľské rozhodcovské konanie...“. Poučenie podľa Prílohy č. 1 Zákona o rozhodcovskom konaní obsahuje poučenie spotrebiteľa o dôsledkoch uzavretia rozhodcovskej zmluvy tak, že: „Súhlas so spotrebiteľskou rozhodcovskou zmluvou umožňuje, aby prípadné spory z Vašich zmluvných vzťahov s dodávateľom rozhodoval stály rozhodcovský súd zriadený súkromným subjektom mm ktorý má povolenie udelené Ministerstvom Spravodlivosti Slovenskej republiky.... Ak podpíšete spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu, v prípade, že druhá strana podá proti Vám žalobu, Váš spor rozhodne stály rozhodcovský súd, ktorý ma povolenie udelené Ministerstvom Spravodlivosti Slovenskej republiky. To znamená, že Váš spor nebude rozhodovaný všeobecným súdom; aj v tomto prípade však máte právo dovolávať sa na všeobecnom súde vyslovenia neplatnosti uzavretej spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy.“ Informácie o základných rozdieloch medzi riešením sporu pred rozhodcovským súdom a všeobecným súdom z citovaných ustanovení však nevyplývajú. Súd tu plne prisvedčil argumentácii zástupcu žalobcu, že nemožno opomíňať celkový koncept uzatvárania zmlúv o spotrebiteľských úveroch žalovanou. Vzhľadom na notorický známu metódu uzatvárania spotrebiteľských zmlúv predkladaním značného množstva formulárov na vyplnenie niekoľko málo údajov o osobe dlžníka - spotrebiteľa, pričom sa jedná o rôzne formuláre na zakladanie rôznych právnych vzťahov v tomto istom čase s tým istým spotrebiteľom (zmluva o úvere, rozhodcovská zmluva, zmluva o dohode o zrážkach zo mzdy, zmluva o doplnkových službách, zmluva o uznaní záväzku, a pod), je na dodávateľovi, aby záver o tom, že sa nejedná o individuálne uzavretú zmluvu vyvrátil (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Súd v danej veci nezistil žiadny odklon od doterajšej metodiky uzatvárania spotrebiteľských zmlúv žalovanou.

48. Vychádzajúc zo vcelku ustálenej judikatúry spotrebiteľskú zmluvu, ktorá nie je spotrebiteľom individuálne vyjednaná, je možné považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, a to aj z dôvodu, že rozhodcovská zmluva uzavretá uvedeným spôsobom je v rozpore s ústavným právom osoby na súdnu ochranu (porovnaj napr. rozsudky Krajského súdu v Prešove zo dňa 29.07.2021 sp.zn. 6CoE/2/2021, zo dňa 02.09.2021 sp.zn. 3CoE/56/2021 a pod.).

49. Súd tu len dodáva, že v prípade spotrebiteľa vo vzťahu k princípu „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) platí, že tento princíp v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa princípu dôležitejšiemu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov reality praktického života a zdravému rozumu odporuje požiadavka na podrobné znalosti právnych inštitútov a predpisov zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť, resp. nedostatočná informovanosť v oblasti práva, nemôže byť spotrebiteľovi na ujmu (porovnaj napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 23.8.2018 sp.zn. 25Co 4/2018, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 17.10.2018 sp.zn. 2CoSr 2/2018, rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 23.8.2018 sp.zn. 25Co 4/2018, a ďalšie).

50. Pri posudzovaní obsahu takejto individuálne nedojednávanej rozhodcovskej zmluvy sa súd v súlade s judikatúrou súdov vyšších inštancií naďalej pridržiava stanoviska občianskoprávného a obchodného kolégia Krajského súdu v Prešove zo dňa 27.09.2010, podľa ktorého: „Zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve uzavretej po 31.12.2007 alebo vo všeobecných obchodných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať návrh na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu“. V odôvodnení tohto stanoviska sa uvádza: „...Vysoká miera zneužitia, zjavné uprednostňovanie efektivity pred objektívnym rozhodovacím procesom a fakt, že sa rozhodovanie rozhodcami stalo predmetom biznisu, plne opodstatňuje zvýšenú pozornosť rozhodcovským rozsudkom ako exekučným titulom“. Taktiež sa v ňom uvádza, že podľa názoru právnej vedy (K. Csach): „Z pohľadu spotrebiteľa je rovnocenné, či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu vnúti štandardná zmluvná klauzula, alebo dodávateľ svojim konaním. Spotrebiteľ má byť chránený pred oboma. Práve proti možnosti dodávateľa diktovať svoju vôľu v zmluvnom vzťahu bol vytvorený celý mechanizmus spotrebiteľsko-právnej ochrany pred štandardnými zmluvami“. Podľa rozhodcovskej zmluvy v danej veci ak rozhodcovské konanie vyvolá dodávateľ, spotrebiteľ sa musí konaniu podrobiť. Podanie žaloby na rozhodcovský súd má totiž rovnaké účinky, ako keby bola podaná žaloba na všeobecnom súde, a po začatí rozhodcovského konania nemožno v tej istej veci konať a rozhodovať pred všeobecným súdom. Podaním žaloby na rozhodcovský súd tak dodávateľ vnúti spotrebiteľovi jednostranne podrobiť sa tomuto konaniu a stanoví miesto súdneho konania bez prihliadnutia na geografickú vzdialenosť sídla rozhodcu a sídla miestne príslušného všeobecného súdu spotrebiteľov (§ 13, §14 a § 19 písm. d) Civilného sporového poriadku). Preto judikatúra EÚ ako aj vnútroštátna judikatúra neprijateľnosť rozhodcovskej zmluvy vidí tiež v geografickom faktore. Neprimeraná vzdialenosť od miesta rozhodcovského konania je skutočnosťou, ktorá má odradzujúce účinky pre spotrebiteľa vo vzťahu k uplatneniu práva (porovnaj napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 24.06.2020 sp.zn. 28CoE 40/2019, rozsudky Krajského súdu v Prešove zo dňa 29.07.2021 sp.zn. 6CoE 2/2021, zo dňa 02.09.2021 sp.zn. 3CoE 56/2021).

51. Súd tu poukazuje na stanovisko Súdneho dvora (ES) vo veci C - 243/08 z 4.6.2009 (Pannon GSM Zrt. a/a Erzsébet Sustikn Gyorf) k čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS, v ktorom Súdny dvor (ES) o.i. konštatuje, že vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka, ako je tá, ktorá je predmetom sporu vo veci samej, spĺňa kritéria požadované na to, aby ju bolo možné kvalifikovať v zmysle čl. 3 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS ako nekalú. V tejto súvislosti musí vnútroštátny súd zohľadniť skutočnosť, že podmienka vopred stanovená predajcom v zmluve uzatvorenej medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom, ktorá nebola individuálne dojednaná a ktorá priznáva výlučnú právomoc súdu, v ktorého obvode sa nachádza sídlo predajcu alebo dodávateľa, spĺňa všetky podmienky, aby mohla byť z hľadiska smernice kvalifikovaná ako nekalá. Taktiež podľa rozsudku Súdneho dvora EÚ C- 240/98 a C-244/98 Oceano Grupo Editorial : „...Podmienka, ktorá deleguje právomoci vzhľadom na všetky vyvstávajúce spory na súd v územnej jurisdikcii, kde má predajca alebo dodávateľ svoje hlavné obchodné sídlo, zaväzuje spotrebiteľa podrobiť sa výhradne jurisdikcii súdu, ktorý môže byť ďaleko od miesta jeho trvalého bydliska. To mu sťažuje predložiť obhajovací spis súdu. V prípade sporov s obmedzenými finančnými čiastkami by náklady spojené s obhajovacím spisom spotrebiteľa mohli byť prekážkou a spôsobiť mu právnu nápravu alebo ochranu. Takáto podmienka preto spadá do

kategórie podmienok, ktoré majú cieľ alebo účinok vylúčiť alebo zabrániť právu spotrebiteľa začať právne konanie - kategória z pododstavca (q) odstavca 1 Prílohy ku Smernici. Na druhej strane táto podmienka uľahčuje predajcovi alebo dodávateľovi pripraviť sa na proces a robí mu to menej obťažným. Keď je neprerokovaná jurisdikčná klauzula zahrnutá v takej zmluve v zmysle Smernice deleguje právomoc na súd v územnej jurisdikcii, kde má predajca alebo dodávateľ svoje obchodné sídlo, považuje sa za nečestnú v zmysle čl. 3 Smernice, pokiaľ spôsobuje v rozpore s požiadavkou dobrej viery značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán na ujmu spotrebiteľa“.

52. S poukazom na uvedené závery súd v danej veci zastáva názor, že individuálne nevyjednaná rozhodcovská zmluva núti žalobcu ako spotrebiteľa, aby v prípade, že rozhodcovské konanie sa začne na návrh dodávateľa, sa rozhodcovskému konaniu podrobil, nedáva mu možnosť výberu medzi všeobecným súdom a rozhodcovským súdom, a núti ho, aby takéto spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní a na rozhodcovskom súde, v obvode ktorého nemá bydlisko, a tak spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa. Preto takáto rozhodcovská zmluva je podľa cit. ust. § 53 ods. 5 a § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá je neplatná. Žalobe žalobcu na zrušenie rozhodcovského rozsudku preto súd z dôvodu uvedeného v § 45 ods. 1 písm. e) Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní vyhovel a napadnutý rozhodcovský rozsudok v plnom rozsahu zrušil s tým, že podľa § 47 ods. 1 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní bude na návrh niektorého z účastníkov spotrebiteľského rozhodcovského konania pokračovať vo veci už všeobecný súd.

53. Nakoľko pre záver súdu o dôvodnosti zrušenia napadnutého rozhodcovského rozsudku v plnom jeho rozsahu postačoval záver o existencii dôvodu podľa § 45 ods. 1 písm. e) Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, tzn. o neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, súd z dôvodu hospodárnosti konania sa v nadväznosti na tvrdenia žalobcu týkajúce sa ďalších dôvodov na zrušenie rozhodcovského rozsudku uvedených v § 45 ods. 1 písm. g), i), j), a l) Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, už len dodáva:

54. Podľa § 45 ods. 1 písm. g) , i), j) a l) Zákona o rozhodcovskom konaní účastník rozhodcovského konania sa môže domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku, tiež ak:

g) v konaní nebol správne zistený skutkový stav tým, že stály rozhodcovský súd nesprávne vyhodnotil predložené dôkazy, nevykonal navrhované dôkazy alebo neumožnil spotrebiteľovi predložiť dôkazy, a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok spor

i) stály rozhodcovský súd rozhodol v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa,17) a toto porušenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,

j) rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka spotrebiteľského rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je svojou povahou objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom,

l) rozhodcovský rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Dôvod uvedený v § 45 ods. 1 písm. l) Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom (nesprávne právne posúdenie veci rozhodcovským súdom) sa prekrýva s dôvodmi uvedenými v § 45 ods. 1 písm. i) Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní (rozhodnutie v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných prepisov na ochranu spotrebiteľa) a dôvodom podľa § 45 ods. 1 písm. j) Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní (záväzok účastníka na plnenie, ktoré je právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom), pričom dôvody podľa § 45 ods. 1 písm. i) a j) sú vo vzťahu špeciality k dôvodu podľa § 45 ods. 1 písm. l) Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní.

55. Právnu úpravu spotrebiteľského úveru v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere v prejednávanej veci obsahoval zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (26.04.2016), ktorý rozhodcovský súd aj aplikoval na skutkový stav ustálený tak, ako vyplýva z rozhodcovského rozsudku.

56. Podľa § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

57. Podľa § 7 ods. 15 Zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery

a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a

b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

58. Podľa § 7 ods. 16 Zákona o spotrebiteľských úveroch vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5,

b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, 17a) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veritelia, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veritelia podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

59. Podľa § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

60. Podľa cit. ust. § 7 Zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere povinný vždy posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom vynaloženie tejto odbornej starostlivosti je podľa cit. § 7 ods. 15 veriteľ povinný hodnoverne preukázať. V opačnom prípade má to pre veriteľa dôsledky vo forme sankcií uvedených v cit. ust. § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, tzn. vo forme straty oprávnenia vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru, a v prípade hrubého porušenia tejto povinnosti aj bezpoplatkovosť a bezúročnosť úveru. Táto vnútroštátna právna úprava je dôsledkom transpozície Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008, ktorá v preambule uvádza: „(8) Je dôležité, aby tento trh poskytoval spotrebiteľom dostatočnú mieru ochrany a zabezpečil si tak ich dôveru. Voľný pohyb úverových ponúk by tak mohol prebiehať za optimálnych podmienok pre tých, ktorí úvery ponúkajú, ako aj pre tých, ktorí o ne žiadajú, s náležitým zohľadnením konkrétnej situácie v jednotlivých členských štátoch... (26). Členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií [5], veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti“. Podľa čl. 8 ods. 1 tejto smernice: „Členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy.“. Preto všeobecný súd v záujme ochrany spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany je povinný vždy ex offo, tzn. bez ohľadu na prostriedky procesného útoku alebo procesnej obrany strán, zaoberať sa okolnosťami splnenia tejto povinnosti veriteľom. Vychádzajúc z ust. § 71 ods. 1 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní

takúto povinnosť mal aj rozhodcovský súd, čo skonštatoval v svojom rozhodnutí C-679/18 aj Súdny dvor EÚ. V zmysle tohto rozsudku Súdneho dvora EÚ v spojení s rozsudkom Súdneho dvora EÚ C-449/13 a princípmi Civilného sporového poriadku rozhodcovský súd mal povinnosť ex officio preskúmať, či žalovaná ako veriteľ konala s odbornou starostlivosťou, a z dôvodu, že v žalobe absolútne absentujú tvrdenia v tomto smere, mal jednoznačne prijať záver, že veriteľ neunesol bremeno tvrdenia, že neporušil ust. § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch.

61. Podľa obsahu rozhodcovského spisu žalovaná ako žalobkyňa v žalobe podanej na rozhodcovský súd dňa 25.09.2019 neuviedla žiadne tvrdenia týkajúce sa preverenia schopnosti žalobcu spotrebiteľský úver splácať. Okolnosťami splnenia povinnosti žalovanej ako veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalobcu ako spotrebiteľa spotrebiteľský úver splácať sa nijako nezaoberal rozhodcovský súd v napadnutom rozhodcovskom rozsudku. Preto je potrebné prisvedčiť žalobcovi, že v rozhodcovskom konaní nebol rozhodcovským súdom správne zistený skutkový stav. Vychádzajúc z tvrdení oboch strán v tomto konaní možno tiež dôvodne konštatovať, že nesprávne zistený skutkový stav mohol mať vplyv na výsledok sporu, nakoľko rozhodcovský súd mohol vychádzať z nesprávneho právneho posúdenia veci a rozhodnúť v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa a zaviazat žalobcu na plnenie, ktoré je svojou povahou objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporujúce dobrým mravom.

62. Zástupca žalovanej v konaní v danej veci uviedol, že žalobca v žiadosti o úver zo dňa 29.04.2016 uviedol, že je slobodný, má stredoškolské vzdelanie, výšku priemerného príjmu 515,16 eur a výšku výdavkov 204 eur. Predložil doklad o príjme za tri mesiace pred podaním žiadosti, teda január - marec 2016, ktorým bol jeho priemerný príjem vo výške 515,16 overený. Z nebankového registra klientskych informácií žalovaná dňa 29.04.2016 zistila existenciu jedného záväzkového vzťahu žalobcu u splátkovej spoločnosti s výškou mesačnej splátky 146 eur a jedného záväzkového vzťahu u kreditných kariet vo výške 63 eur. Pri kontokorentných úveroch a kreditných kartách sa do sumy záväzkov započítavajú 3 % zo schválených povolených prečerpaní a limitov kreditných kariet. Žalovaná do mesačných záväzkov znižujúcich sumu disponibilného príjmu žalobcu zohľadnila sumu 231,50 eur (146 eur + 63 eur + 22,50 eur), čo je vyššia suma, než uviedol žalobca v žalobe (204 eur). Pri kreditnej karte namiesto 3% z úverového rámca zohľadnila celý nesplatený záväzok. Po odpočítaní sumy životného minima na jednu plnoletú osobu vo výške 198,09 eur tak ostala suma 85,57 eur, čo postačovalo na úhradu splátky vo výške 69,72 eur.

63. Zástupca žalobcu však namietal, že žalovaná síce vykonala zisťovanie v databáze nebankového registra klientskych informácií, avšak nevykonala zisťovanie v bankovom sektore a nezohľadnila iné výdavky žalobcu v jeho bežnom živote, pričom v čase uzatvárania zmluvy žalobca splácal aj úvery nešpecifikované v tomto konaní žalovanou. Predložil súdu zmluvu o úvere uzavretú žalobcom s Prvou stavebnou sporiteľňou a.s. č. 2942285 3 01 zo dňa 05.11.2013, z ktorej vyplýva, že výška mesačnej splátky tohto úveru v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere v danej veci predstavovala 205,35 eur a zmluvu o úvere uzavretú žalobcom so spoločnosťou Cetelem Slovensko a.s. zo dňa 27.11.2015, z ktorej vyplýva, že výška mesačnej splátky tohto úveru v rozhodnom čase predstavovala 119,34 eur. Ďalší záväzok žalobcu, ktorý žalovaná nezahrnula do záväzkov, bol záväzok zo zmluvy o kreditnej s úverovým limitom 300 eur a výškou mesačnej splátky 15 eur. Spolu so splátkou, ktorú mal žalobca u žalovanej vo výške 69,72 eur mesačne, záväzky žalobcu tak predstavovali 409,49 eur, spolu so záväzkami tvrdnými žalovanou 614,84 eur. To svedčí o skutočnosti, že žalobca ako spotrebiteľ bol predĺžený a došlo k porušeniu povinnosti žalovanej ako veriteľa konať s odbornou starostlivosťou.

64. Za danej dôkaznej situácie je plne dôvodný záver, že v rozhodcovskom konaní nebol správne zistený skutkový stav, rozhodcovský súd rozhodol v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa, a že toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu. Podľa cit. § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch v prípade nesplnenia povinnosti veriteľom podľa § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru a v prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Preto pokiaľ v danej veci rozhodcovský súd rozhodcovským rozsudkom zaviazal žalobcu na zaplatenie aj úrokov a poplatkov a pri priznávaní peňažného plnenia zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere vychádzal zo záveru, že úver bol účinne predčasne zosplatený, toto pochybenie malo vplyv na výsledok sporu.

65. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práva a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

66. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

67. Podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

68. Podľa § 1 ods. 4 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej už len „Nariadenie vlády SR“) na účely stanovenia najvyššej prípustnej výšky odplaty podľa § 1a sa použije priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov zverejnená podľa osobitného predpisu, 2a) naposledy v čase predchádzajúcom uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy.

69. Podľa § 1a ods. 1 Nariadenia vlády SR ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety.

70. Rozhodcovský súd v rozhodcovskom rozsudku skonštatoval, že ročná percentuálna miera nákladov na daný úver (ďalej už len „RPMN“) vyjadrená v zmluve o spotrebiteľskom úvere hodnotou 25,40% predstavuje odplatu dohodnutú v súlade so zákonnými obmedzeniami a odplata je pod zákonom dovolenou maximálnou hranicou. Vychádzal pritom z údajov o priemernej hodnote RPMN nákladov bánk pre obdobný typ úveru v dobe od 01.10.2015 do 31.12.2015, ktorá bola 12,79 % z čoho dvojnásobok predstavuje 25,58%.

71. Žalovaná v konaní v danej veci uviedla, že v deň uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere (29.04.2016) platili údaje o priemerných hodnotách RPMN zverejnené za IV. kalendárny štvrtrok 2015, pretože tie boli zverejnené 29.01.2016. Údaje o priemerných hodnotách RPMN za I. štvrtrok 2016 boli síce zverejnené dňa 29.04.2016, ale podľa cit. § 1 ods. 4 Nariadenia vlády SR sa stali aplikovateľnými až do prvého dňa po ďalšom zverejnení uvedených údajov, čo bolo dňa 29.07.2016. Žalovaná teda zhodne so záverom vysloveným rozhodcovským súdom tvrdila, že relevantným obdobím v danej veci je IV. štvrtrok 2015. Avšak ako relevantný údaj za toto obdobie uviedla 12,46 %, nie 12,79 % tak, ako to skonštatoval rozhodcovský súd v rozhodcovskom rozsudku. Vychádzajúc z údajov uverejnených na internetovej stránke www.mfsr.sk/sk/financie/financny-trh/bankovnictvo/spotrebiteleske-uvery/suhrnne-informacie-udajoch-novoposkytnutych-spotrebiteleskych-uveroch-veritelmi/ súd zistil, že relevantným údajom v danej veci je údaj uvedený v rozhodcovskom rozsudku 12,79 %. Preto pokiaľ v danej veci RPMN skutočne predstavovala hodnotu 25,40 % tak, ako je to uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere, odplata za úver nepresiahla najvyššiu zákonom prípustnú mieru odplaty, teda dvojnásobok priemernej RPMN pri obdobných úveroch (25,58%).

72. Žalovaná v danej však tiež uviedla, že odplatu za predmetný úver tvoria len úroky. Výška ročnej úrokovej sadzby je však v zmluve o spotrebiteľskom úvere vyjadrená údajom 22,96 % rozdielnym od údajov o RPMN 25,40 %. Zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere pritom nevyplyvajú žiadne iné náklady na úver okrem úrokov (rôzne poplatky a pod). Preto nie je zrejme, prečo tieto hodnoty sú rozdielne. Bez ohľadu na túto nejasnosť však vychádzajúc z konštantnej judikatúry nemôže byť pochyb, že aj výška úrokov za poskytovanie peňažných prostriedkov podlieha súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov (§ 3, § 39 Občianskeho zákonníka). Doterajšia judikatúra súdov nijako nespochybnila, že neprimerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Je potrebné rozlišovať medzi inštitútom úrokovej sadzby (úroky za úver) a inštitútom RPMN (ročná percentuálna miera nákladov). Administratívny strop zákonodarca stanovil nie na úroky, ale na RPMN, ktorá ročná percentuálna miera nákladov zahŕňa aj poplatky a obdobie splácania. Ide o celkové náklady na úver. Žiadny všeobecne záväzný predpis nijako

neobmedzil súdy, aby korigovali neprimerane vysoké úroky, ktoré sú síce zložkou pre výpočet RPMN, no nie sú vyňaté z posudzovania dodržania imperatívu dobrých mravov zo strany súdu.“

73. Podľa údajov zverejnených na <https://nbs.sk/statisticke-udaje/financne-trhy/urokove-sadzby/priemerne-urokove-miery-z-uverov-bank/> priemerná RPMN pre obdobný typ úveru v danom období bola 8,81 %. Dojednanie o ročných úrokoch za spotrebiteľský úver vo výške 22,96 % je teda 2,61 násobne vyššie ročne, čo nemožno označiť inak, ako úžeru a dojednanie odporujúce dobrým mravom. Tu súd dáva do pozornosti napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 12.12.2017 č.k. 17Co 122/2017, na ktorý poukázal aj žalobca, a podľa ktorého: „V zmluve uvedený úrok vo výške 22,38 %, nemá žiadne opodstatnenie v demokratickej spoločnosti, nemožno ho označiť inak ako úžerný a odporujúci dobrým mravom, a odvolaciemu súdu neprináleží ho upravovať tak, aby zodpovedali zákonnej požiadavke súladu s dobrými mravmi (rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-618/10 Banco Español). Napokon nárok na úrok žalovanému neprináleží z dôvodu, že úver sa v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch považuje za bezúročný. Súdy sa značne kriticky vyjadrili už aj k nižším úrokovým sadzbám. Nemecký BGH v rozsudku z 13. 3. 1990 AZ XI ZR 252/89 vyhlásil úver s rozdielom o 12% percentuálnych bodov oproti priemeru na trhu pre obdobný úver za nemravný a žalobu zamietol pre rozpor plnenia s dobrými mravmi (civilnoprávna úžera). Švajčiarsky spolkový súd znížil v roku 1967 rozhodnutím z 1.4.1967 úrokovú sadzbu v prípadoch úverov pre spotrebiteľov z 26% na 18% a sadzbu 26% vyhlásil za odporujúcu dobrým mravom. Odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009, kde sa uvádza: „Hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej Finančnej čiastky pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. Dohoda o výške úrokov totiž musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovanú peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy.“ Zmluvná sloboda účastníkov právneho vzťahu nie je neobmedzená a nesmie vybočiť z určitých aj právom akceptovateľných hraníc. Jednou z týchto hraníc je i inštitút dobrých mravov (porov. 1MCdo 1/2009, 21Cdo 1484/2004 /ČR/). Pri dojednávaní úrokov koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri poskytnutí peňažných prostriedkov uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty za užívanie poskytnutých finančných prostriedkov, a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu a dohodu o úrokoch často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. V zmluve dohodnutá úroková sadzba úveru vo výške 22,38 % ročne dvojnásobne prevyšuje priemernú úrokovú sadzbu uplatňovanú bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (údaje zverejnené NBS). Dohodnutá úroková miera teda podstatne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, a preto je potrebné súhlasiť so záverom súdu prvej inštancie o jej rozpore s dobrými mravmi.“

74. Preto pokiaľ za uvedeného právneho stavu rozhodcovský súd rozhodcovským rozsudkom priznal žalovanej aj zmluvné úroky dojednané v rozpore s dobrými mravmi, je tu ďalší dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku v tejto časti z dôvodu rozhodnutia na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 45 ods. 1 písm. l) Zákona o rozhodcovskom konaní), z dôvodu rozporu rozhodcovského rozsudku s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa (§ 45 ods. 1 písm. i) Zákona o rozhodcovskom konaní), ako aj z dôvodu, že rozhodcovský súd zaviazal žalobcu na plnenie, ktoré odporuje dobrým mravom (§ 45 ods. 1 písm. j) Zákona o rozhodcovskom konaní).

75. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd prizná náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

76. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

77. Podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

78. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku v spojení s § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Žalobe súd v plnom rozsahu vyhovel. Žalobca bol teda v spore úspešný v plnom rozsahu. Preto mu súd priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške tejto náhrady rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku súdny úradník.

79. Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Z.z. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „Zákon o súdnych poplatkoch“) ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho žalobe alebo návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť žalovaný alebo odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený.

80. Podľa § 14 ods. 4 Zákona o súdnych poplatkoch v konaní podľa tohto zákona koná a rozhoduje vyšší súdny úradník vrátane rozhodovania o zastavení konania.

81. Vychádzajúc z citovanej právnej úpravy o poplatkovej povinnosti za toto konanie rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku súdny úradník.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Kežmarok na Krajský súd v Prešove (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu, resp. výroku rozhodnutia smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom, resp. z akých dôvodov sa toto rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť - odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 47 ods. 1 zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní ak súd zruší rozsudok z dôvodu neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy, nemožnosti riešiť predmet sporu v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní alebo z dôvodu, že sa rozhodol spor, ktorý spotrebiteľská rozhodcovská zmluva nepredvídala, pokračuje súd po právoplatnosti rozhodnutia na návrh niektorého z účastníkov spotrebiteľského rozhodcovského konania v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe.